

Доломитовые породы — одна из распространенных и недостаточно освоенных строительной промышленностью разновидностей минерального сырья. Они могут применяться для производства различных видов вяжущих веществ и строительных материалов на их основе. Одним из преимуществ таких вяжущих веществ являются значительно меньшие энергетические затраты на обжиг, по сравнению с производством портландцемента.

Теоретические затраты тепловой энергии на реакции образования продуктов из доломита при обжиге (кроме металлургического) представляют собой затраты тепла на диссоциацию карбонатов кальция и магния, а также дегидратацию примесей.

Фактический расход топлива на обжиг зависит от влажности сырьевого материала и коэффициента полезного действия теплового агрегата.

Сравнительный анализ теоретических затрат тепловой энергии на реакции образования продуктов доломитового клинкера и портландцементного показал, что производство доломитового клинкера по сравнению с портландцементным энергетически выгодно - затраты тепловой энергии на обжиг сокращаются, снижается температура обжига.

Рассмотрен вопрос совместного использования отходов доломита и отходов углеобогащения при обжиге доломитсодержащей шихты. Показана интенсифицирующая роль углеродсодержащих составляющих на реакции образования конечных продуктов реакций.

Использование меньшего количества органического топлива на обжиг доломитовых смесей приводит к снижению образования парниковообразующих газов.

Таким образом, производство доломитового клинкера по сравнению с портландцементным, способствует не только сокращению расхода топлива на обжиг, но и уменьшению нагрузки на окружающую среду.

УДК 624.954

РЕГУЛЮВАННЯ Й ОЦІНКА НАПРУЖЕНО-ДЕФОРМОВАНОГО СТАНУ КОНТИНУАЛЬНИХ ФУНДАМЕНТІВ З ПІДВИЩЕНИМИ НАВАНТАЖЕННЯМИ

REGULATION AND EVALUATION OF STRESS-STRAIN STATE OF CONTINUAL FOUNDATIONS UNDER INCREASED LOADS

канд. техн. наук О.С. Герасименко¹, А.А. Бутенко²

¹*Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)*

²*ТОВ «Транс Строй Комплекс» (м. Харків)*

O.S. Gerasimenko, PhD (Tech.), A.A. Butenko

¹*Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)*

²*"TRANS STROJ KOMPLEX" LLC (Kharkiv)*

Розвиток агропромислового комплексу в Україні визначає розвиток транспортної інфраструктури. У теперішній час актуальне будівництво залізничних

перевантажувальних терміналів для зернових і інших сипучих матеріалів. Перевалка й зберігання в таких терміналах відбувається в елеваторах силосного типу з використанням силосних банок великої ємності. Габарити таких споруд визначають розмір їх фундаментів. Як правило, для силосів із плоским днищем, які найбільш навантажені (близько 25 т/м^2 або $2,5 \text{ кг/см}^2$) й становлять великий інтерес, фундаменти можуть бути наступних видів: на природній основі; пальові фундаменти; на штучній основі.

Пальовий фундамент є дуже дорогим і приводить до збільшення строків будівництва. Крім того, не завжди обладнання пальових фундаментів доцільно й не завжди виправдане.

Найбільший інтерес викликають фундаменти на штучних основах з закріпленого ґрунту. **Закріплення ґрунту** – підвищення несучої здатності ґрунту способами: механічними (трамбуванням); осушенням [1,2]; ін'єкційними; термічними (випалом, заморожуванням).

Границі застосування різних способів закріплення ґрунтів встановлюються за коефіцієнтом фільтрації ґрунтів і за властивостями, які вони надають закріпленому ґрунту.

Спосіб однорозчинної силікатизації із застосуванням кремнефтористоводневої кислоти надає ґрунтам значну міцність і водонепроникність і може бути застосований в ґрунтах з коефіцієнтом фільтрації від 0,2 до 20 м/добу. При цьому способі можливе використання удосконалених рецептур зі збільшеною проникною здатністю та міцністю [3-6].

Особливою складністю фундаментів силосів є режим роботи в умовах частого завантаження-розвантаження, тобто циклічних багаторазових навантажень за відносно короткий проміжок часу.

Завдання визначення напружено-деформованого стану (НДС) зводиться до розрахунку плити складної конфігурації з різко відмінними характеристиками жорсткості на квазіпружній основі.

При прогнозуванні осідань континуальних фундаментів недостатньо використання кінцево-елементної моделі «основа-фундамент». Отримані при таких розрахунках значення не збігаються з даними геодезичних спостережень за осіданнями фундаментів і їх частин. Причиною цього, як правило, є груба оцінка параметрів внаслідок можливих негативних процесів у ґрунтах на стадії експлуатації фундаментів або просто реологічних властивостей ґрунтів.

Для оцінки осідань й НДС фундаментів континуального типу запропонована інженерна методика, заснована на: врахуванні конструктивних особливостей фундаменту великих силосів; розрахунках осідань під характерними ділянками фундаменту; враховано взаємний вплив сусідніх частин фундаменту пропорційно напругам під їхньою подошвою й жорсткістю фундаменту у відповідних напрямках. Для оцінки НДС системи «основа-фундамент» також враховується жорсткість основи й попередня напруга внаслідок посилення ґрунту.

[1] Вплив поля пульсуючого однонаправленого струму на ступінь електроосмотичного осушення ґрунтів / А.М.Плугін, О.С.Герасименко, С.В.Мирошниченко, А.А.Плугін // Зб.наук.праць.- Харків: УкрДАЗТ, 2004.- Вип. 63. - С.63-69.

- [2] Плугін А.М. Використання подрібненого керамічного матеріалу для осушення водонасичених ґрунтів земляного полотна / А.М.Плугін., А.А.Плугін., О.С.Герасименко // Зб. наук. праць. – Харків: УкрДАЗТ, 2006. – Вип. 77. – С.162 – 175.
- [3] Увеличение проникающей способности жидкого стекла в песчаный грунт / А.Н.Плугин, А.А.Плугин, Л.В.Трикоз, О.С.Герасименко // Зб.наук.праць.- Харків: УкрДАЗТ, 2007.- Вип. 87. - С.108-120.
- [4] Плугин А.Н. Механизм влияния модификатора С-3 на прочность и гидравлическую способность жидкого стекла / А.Н. Плугин, О.С. Герасименко, Л.В. Трикоз, А.А. Плугин // Науковий вісник будівництва. – Харків: ХДТУБА; ХОТВ АБУ, 2008.- Вип.48. – С.154-162.
- [5] Герасименко, О.С. Увеличение проникающей способности и прочности жидкого стекла [Текст] : дис. ... канд. техн. наук : 05.23.05 / Герасименко Олег Степанович. – Харьков, УкрГАЗТ. – 2008. 230 с.
- [6] Пат. 87795 Україна, МПК С04В 28/26. Рідкоскляна композиція [Текст] / Герасименко О.С., Плугін А.А., Плугін А.М.,Трикоз Л.В.та ін.; заявник і патентовласник Укр. держ. акад. залізнич. трансп. – UA87795C04B28/26; заявл. 07.10.2008; Опубл. 10.08.2009, Бюл. №15. – 6 с.

УДК 691.424:666.9-128

ИССЛЕДОВАНИЕ ПРОЦЕССОВ КОНСОЛИДАЦИИ МЕЛКОЗЕРНИСТЫХ БЕТОННЫХ СМЕСЕЙ, ФОРМУЕМЫХ МЕТОДАМИ ВАКУУМИРОВАНИЯ И ОСЕВОГО ПОСЛОЙНОГО ПРЕССОВАНИЯ

INVESTIGATION OF THE PROCESSES OF CONSOLIDATION OF SMALL-PHARMACEUTICAL CONCRETE MIXTURES FORMABILITY BY METHODS OF VACUUMING AND AXIAL POST-LAYER PRESSING

Е.Б. Деденёва, канд. техн. наук И.Э. Казимагомедов, Саад Салем, д-р техн. наук Т.О. Костюк, канд. техн. наук Юнис Башир, канд. техн. наук М.В. Якименко, Харьковский национальный университет строительства и архитектуры

E.B. Dedenyova, I.E. Kazimahomedov, PhD (Tech.), Saad Salem, T.A. Kostuk, DSc, Basheer N. Younis, PhD (Tech.), M.V. Iakymenko, PhD (Tech.) Kharkiv National University of Civil Engineering and Architecture

Структура бетона в целом является главным определяющим фактором его основных физико-механических свойств. Поэтому исследование способов формирования однородной и плотной структуры, достижение высоких показателей прочности в ранние сроки твердения и получения высоко функционального бетона является чрезвычайно актуальным.

Для выбора оптимальных параметров эффективных способов уплотнения бетонных и растворных смесей важным является теоретическое обоснование математической модели с установлением соответствующих закономерностей протекания этих сложных процессов.

Объект исследований данной работы - тонкостенные изделия - трубы и плоская черепица. В Украине и в мире велика потребность как в кровельных материалах, так материалах для водоотведения и мелиорации. Бетонные материалы такого функционального назначения позволят заменить дорогую керамическую черепицу и трубы, а также экологически небезопасные асбестоцементные материалы.

В данной работе, по аналогии с изучением процессов консолидации в грунтах, в основу была положена двухфазность бетонных систем и нелинейный ха-